

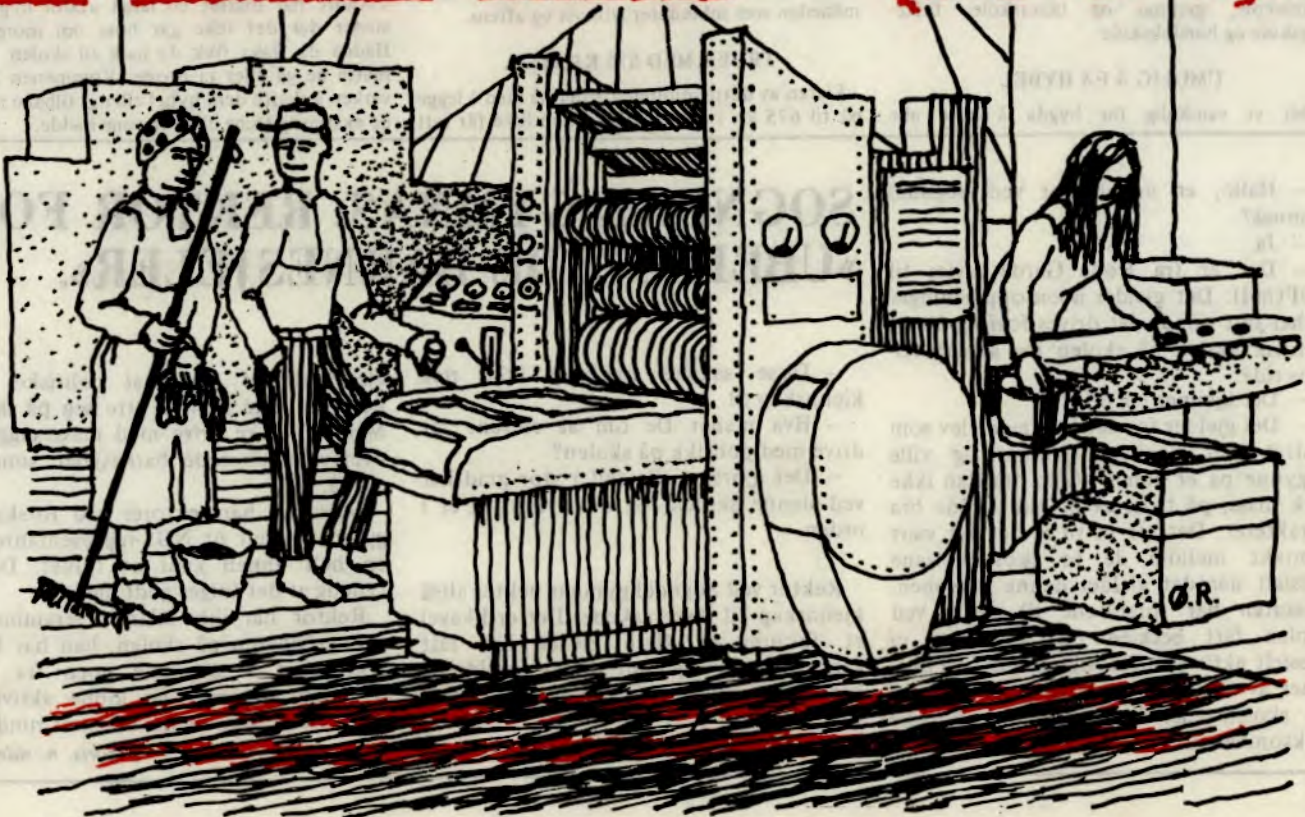
Røde Garde

Avisa til SUF(m-1)

Nr.3-1973 1krone

slutt opp om

AKP (m-1)

Sognepresten i Sogndal åtvarar mot SUF – ML

„Kamp om ungdommen i bygda" seier han

Dette var overskriften på en artikkel i en avis i Sogn og Fjordane om sogneprestens angrep på SUF(m-l) i det lokale meningsbladet. »Laget fornektar Guds eksistens og kjempar mot eikvar form for gudstru», skriver sognepresten bl.a.

»Kor langt SUF(m-l)-gruppa er komen med 'revolusjonen' sin, veit ein ikkje, men når Paulsen (sognepresten) finn å måtte åtvara mot gruppa, er det grunn til å tru at han reknar den som ei alvorleg utfordring. Grunna manglande

popularitet nytta SUF(m-l) ein 'under-jorda taktikk' i arbeidet sitt, infiltrerer seg gjerne i lag og organisasjonar for på den måten å arbeida», skriver avisa.

SUF(m-l) i Sogndal svarer: »Sognepresten kjem her med ein del påstandar gripe ut av lause lufta. Han påstår at SUF(m-l) har programfesta gudsfornekting. Dette er blank løgn. Vi nektar ingen å verta medlem eller jobba blant oss fordi dei er kristne. Det som betyr noko er at dei er

einige i politikken vår og vil vera med oss på å byggja eit sosialistisk samfunn.

Som alle andre politiske organisasjonar i landet, er det også opp til medlemmane i SUF(m-l) sjølve å avgjera sitt tilhøve på dette feltet.»

Sognepresten hadde kommet med angrepet sitt fordi SUF(m-l) i Sogndal hadde kommet med to løpesedler om et møte som skulle samle ungdommen i bygda om å lage en ungdomsklubb. »Vi meiner eit rettferdig krav er eit skikkeleg samfunnshus der alle ungdomsorganisasjonane, også kristne, kunne få høve til å driva ymse aktivitetar.» skriver SUF(m-l).

Møtet, som samlet 120 ungdommer, ga også resultater. Ungdommen fikk lov til å bruke kjellerlokalet i Sognatun kafe to ganger i uka.

»Når sognepresten skriv at der er 'kamp' om ungdommen i Sogndal, så er det han som står for den. SUF(m-l) kjemper saman med og blant ungdom, vi er ein del av den.»

SKOLESENTERET SOGNDAL : FÅ OG DYRE HYBLER

Over 1000 av de 4500 innbyggerne i Sogndal kommune er skoleelever. I selve bygda bor det ca. 2500 mennesker, og her bor nesten alle skoleelevene. Bygda har lite industri. En saftfabrikk, slakteriet og ullvarefabrikken er de største. Kommunen har lite inntekter, og får liten eller ingen hjelp fra staten. Bygda er et enormt skolesenter. Den har ungdoms- og yrkesskole, gymnas og lærerskole, folkehøgskole og handelsskole.

skoleelevene. Mange er fra andre kommuner i nærheten som ikke har fått skole, og elevene må reise til Sogndal for å fortsette etter ungdomsskolen.

Ikke på langt nær alle får hybel i private hjem. Det finnes et hybelhus pluss noe som heter Park Minitell. Det er hotell om sommeren og hybelhus for skoleelever ellers. Leie: 525 kr. i måneden som inkluderer frokost og aftens.

TRUER MED 675 KR/MND.

Eieren av dette minitellet truer nå med å legge på til 675 kr. i måneden hvis han ikke får rett

til å servere øl i huset. Han har satt i gang underskriftsaksjon blant leieboerne for å få denne ølretten. Mange av dem som bor der er ikke engang gamle nok til å kjøpe øl, men de ønsker ikke å få økt husleia med 150 kroner, så huseieren får dem til å skrive under likevel.

Det er ikke »frivillig» om man vil bo på Park Minitell eller ikke. Det finnes ikke andre muligheter for dem som ikke får hybel privat. Men de som klarer å få tak i det, flytter ut, prøver i alle fall. Huseieren har nemlig funnet ut at han vil ha 12,50 pr. dag for den tida du ikke bor der hvis du flytter ut før skoleåret er slutt. Dette finnes det ikke noe grunnlag for i noen kontrakt. Han har klart å få noen til å betale, men flere har nektet. En av dem som nektet å betale i høst, ble senere bedt opp til huseierens barskap for å »blidgjøres». Han er ennå ikke betalt, og huseieren må nok ta saken inn for retten hvis han skal få noe, og det er vel tvilsomt om han får noe den veien heller.

HYBEL I VEGVESENBRACKE

var eneste sjansen to skoleelever hadde da de kom til Sogndal. Ingen ledige hybler, men faren til den ene jobbet i vegvesenet så han klarte å ordne ei brakke til dem.

Andre har måttet bo langt utafor bygda på steder der det ikke går buss om morgenen. Hadde de flaks fikk de haik til skolen, ellers måtte de gå eller ta drosje. Kommenen klarte verken å skaffe dem hybel eller gi tilbake noe av de ekstrautgiftene disse elevene hadde.

UMULIG Å FÅ HYBEL

Det er vanskelig for bygda å huse alle

– Hallo, er det rektor ved Sogndal gymnas?

– Ja.

– Det er fra Røde Garde, avisa til SUF(m-l). Det gjelder noen opplysninger vi har fått om at det drives forfølgelse av politisk aktive på skolen fra skoleledelsens side.

– Det kjenner jeg ikke til.

– Det gjelder for det første en elev som sluttet ved Sogndal gymnas og ville begynne på et annet i Oslo der han ikke fikk plass, på tross av at han hadde bra karakterer. Det ser ut til at det har vært kontakt mellom de to skoleledelsene spesielt når det gjelder denne personen. Dessuten har foreldrene til elever ved skolen fått beskjed om at eleven er spesielt aktiv politisk. Elevene har da blitt truet av foreldrene sine til enten å slutte på skolen eller kutte ut den politiske virksomheten.

SOGNDAL GYMNAS: REKTOR FOR »UBEFESTEDE BARNESJELER».

– Disse sakene har jeg ikke noe kjennskap til.

– Hva mener De om at elevene får drive med politikk på skolen?

– Det gjøres i alle fall i stor grad her ved denne skolen, og det synes jeg er i orden.

Rektor ved Sogndal gymnas nekter altså kjennskap til disse sakene. Det er likevel et faktum at flere elever har fått vanskeligheter hjemme fordi foreldrene har fått »opplysninger» om deres politiske syn.

Det er også tilfelle at rektor har bedt

elevrådsstyret vedta at politiske grupperinger ikke skal få ytre seg på skolen. Man kan ikke drive med massesuggesjon overfor ubefestede barnesjeler, som rektor sa.

Dessuten har rektorer ved forskjellige gymnas skjelt ut NGS-representanter fra en helt annen kant av fylket. Det er tydelig at det følges godt med.

Rektor har ikke klart å stramme inn ytringsfriheten på skolen, han har heller ikke klart å skremme noen fra å ha politiske meninger og jobbe aktivt for dem. Det finnes en del rektorer rundt om

(forts. n. side)

BRA BOK OM NATOS KUPP-PLANER OG ETTERRETNINGSVESENET

»STOREBROR SER DEG» heter ei bok som nylig har kommet ut på Pax forlag. Den er skrevet av to journalister i Orientering, John E. Andersson og Erling Borgen, og handler om den militære etterretningstjenesten i Norge og andre NATO-land. Det er selvsagt ikke lett å få overvåkningspolitiet til å fortelle noe særlig om seg sjøl, så boka bygger på en del hemmelige NATO-rapporter, to norske komiteinnstillinger og ellers intervjuer og planer som forfatterene og andre har klart å få fram i lyset.

Boka går ganske nøye inn på NATOs kupp-planer, slik de ble gjennomført i Hellas, holdt på å bli det i Italia og kan bli det i Norge.

Boka er dyr (kr. 19,- for 125 sider), men anbefales enten du kjøper den eller låner den.

VANSKELIGE ORD I RØDE GARDE

Først vil vi gjerne si at vi synes Røde Garde er blitt en bra avis. Spesielt det siste nummeret er godt, men det er en ting vi vil sette fingeren på: Det gjelder ordbruken.

Som formannen i SUF(m-l) sier, blir det nå viktig at unge folk får kjennskap til avisa og politikken vår. For at 13-14-åringer skal skjønne hva Røde Garde snakker om, må ordbruken forandres slik at fremmedord og forkortinger ikke forekommer uten at det er klart for alle og enhver hva det betyr.

Spesielt i intervjuet med Sigurd Allern og Sverre Knutsen er det mye vanskelig. Der forekommer følgende ord: konsolidert, revisjonistisk og degenerere og forkortelsene: NGS, YLI, NSU, AUF, SFU, og KU.

Vi mener det er vanvittig med sånt i avisa til en masseorganisasjon. Tretten-åringer skjønner ikke hva dette betyr! Det fører til at stoffet blir tungt og vanskelig. Folk må ikke miste interessen for Røde Garde på grunn av sånne saker!

La oss få et enkelt og greit språk i kommende Røde Garde'r!

Bror og søster

Vi er klar over problemet, og passer på så godt vi kan, men vi er selvsagt glade for at dere sier fra når vi skriver uforståelig.

Vi lurte forresten på om vi skal lage et eget blad for ungdomsskoleelever. Synes dere det ville være en bra ide? red.

(forts.)

i landet som tydeligvis ikke liker at elevene er politisk aktive og kjemper for sine interesser.

Sogndal gymnas har også hatt besøk av en Kina-misjonær. Han gikk rundt i klassene og holdt foredrag om hvor fælt det var i Kina. Første klassen han var i holdt han innledning en time, og så var det diskusjon en time. Men her fikk han så mye motbør, at i neste klasse brukte de bare en time og bare noen få minutter av den til diskusjon og spørsmål. Misjonæren hadde nemlig ikke så mye å fare med. Han hadde reist fra Kina 3 år før revolusjonen og aldri vært der siden. . .

BAKEVJE

ANGÅENDE MEDLEMSKONTINGENTEN

I den seinere tid har det vist seg at foreningen Skedsmo Unge Høyre er kommet i en bakevje med hensyn til innkrevelse av medlemskontingenten, til tross for at du stadig mottar avisen og annet materiell, og stadig har anledning til å fornye medlemskapet. En del av skylden må vel legges på foreningen, men det er med skuffelse vi ser at det enkelte medlems interesse for vårt arbeid nesten bare kommer til syne på våre festarrangementer. På bakgrunn av dette ser vi oss nødt til å begynne med en stemplingsanordning som går ut på at hvert medlem får et stempel for hvert møte de er til stede på. For således å få innpass på våre to tradisjonelle fester, må man ha erhvervet seg minst to stempler i løpet av semesteret. Det nytter derfor ikke lenger å betale medlemskontingenten på festene.

Vi håper med dette å vekke litt respons blant våre medlemmer, for det er tross alt for dere vi driver foreningen. Vi vil nok en gang på det sterkeste presisere at foreningen er en politisk ungdomsorganisasjon, og at våre medlemmer bør vise en viss interesse for denne side av saken.

For styret i Skedsmo Unge
Høyre
Sverre Ferd, (sign.)
vice-formann

Dette medlemsbrevet har vi sakset fra
Dagbladets Dusteforbundspalte.

JA, JA, GUSTAVSEN FÅR I ALLE FALL MARKERT SEG!

– Er De redd truselen fra venstre og høyre, fra det nye (m-l)-partiet og Senterpartiet?

– For det første godtar jeg ikke at stalinisme er venstrepolitikk. Det er reaksjonært, og vi ser ikke det nye partiet som noen trusel.

Et av våre største problemer har vært at folk ikke har husket bruddet mellom SF og SUF i 1969, og har derfor identifisert SF med utbryterne. Dannelsen av (m-l)-partiet har skapt klarere linjer.

– SF omfavnes av AKP(m-l), NKP og AIK foran årets nominasjoner. Hvordan føles det for et parti som trenger å markere seg?

– Jeg er jo litt glad for at SUFerne har forfremmet meg fra å være forræder til en progressiv som de vil samarbeide med. Men ellers ser vi hele omsvermingen som et klart uttrykk for den faktiske situasjonen at SF er den sterkeste politiske faktor på venstresida. Når det gjelder samarbeid, så kommer den saken opp på landsmøte i morgen, og det er ingen tvil om at det vil bli oppslutning om landsstyrets linje som sier nei til to-sidige lister, og ja til et bredt valgsamarbeid som ikke omfatter (m-l)-partiet, men som omfatter deler av den organiserte EF-motstand innen Arbeiderpartiet.

Finn Gustavsen til Dagbladet, 2. mars 1973.

KLIPP & KOMMENTAR

RØDE GARDE

Organ for SUF(m-l)

Boks 6179, Etterstad, Oslo 6.

Postgiro 20 60 68.

Abonnementspris kr.12,- pr. år.

RØDE GARDE kommer ut med 9 - 10 nr. i året.

Redaktør og ansvarlig utgiver: Arne Bråten.

Trykt hos A/S Duplotrykk 1973.

ENHET-SOLIDARITET

Det finnes ennå noen som sier at når den marxist-leninistiske bevegelsen maner til enhet 1. mai, så er det fordi vi vil prøve å fiske folk til oss, eller at vi er for svake til å stille i stand en bra 1. mai sjøl.

Vi mener at 1. mai i fjor klart viste at dette ikke er riktig. Da var det Rød Arbeiderfront-tog og arrangementer på flere steder i landet enn noen gang før, og i Oslo gikk nesten 7000 i toget.

Når vi vil enhet 1. mai er det fordi vi vil gi folk et slagkraftig alternativ til den paradedagen Arbeiderpartiet prøver å gjøre 1. mai til. Vi vil et bredt alternativ som kan gi 1. mai KRAFT.

I året som har gått siden forrige 1. mai har folket hatt framgang, gjennom kampene og seirene har vi styrket troen på oss sjøl. Vi vant folkeavstemminga om EEC, vi har sloss for enhet i elevorganisasjonene. Soldatene har reist seg til kamp gjennom

aksjonen Soldat 73, og kravet om 50 mils fiskerigrense er reist med stor tyngde.

Nå i februar ble Arbeidernes Kommunistparti (marxist-leninistene) dannet.

FNL og solidaritetsbevegelsen verden over har tvunget USA til å undertegne en fredsavtale for Vietnam som gir muligheter for en varig fred.

Samtidig går flere ungdommer til grunne gjennom stoffmisbruk, skolen blir hardere og arbeidsløsheten blant ungdom vokser.

Siden før århundreskiftet har 1. mai vært en kampdag for arbeiderklassen, men i Norge klarte Arbeiderpartiet iløpet av 50-åra å gjøre dagen til en paradedag for sin politikk i regjeringa.

1. mai er et våpen, en dag som var som et sverd. La oss gni støvet av sverdet, vi trenger de våpen vi har!

HAN FØLGER MED !

GENERAL OG FORSVARSSJEF H. F. ZEINER GUNDERSEN GÅR IKKE GLIPP AV ETT ENESTE NUMMER AV RØDE GARDE.

HELE 5 EKSEMPLARER SYNES FORSVARSLEDELSEN AT DEN MÅ HA FOR Å HOLDE SEG ORIENTERT.

FOR DEG HOLDER DET SIKKERT MED ETT EKSEMPLAR AV HVERT NUMMER, OG DET KAN DU TIL OG MED FÅ I POSTEN!

DET KOSTER 12 KR. FOR ETT ÅR
VIL DU HELLER BLI KOMMISSJONÆR OG SELGE BLADET,
SÅ SKRIV INN TIL OSS OG SI HVOR MANGE DU VIL HA.
PENGENE BETALER DU INN PÅ POSTGIRO 20 60 68.

ABONNER !

Hos oss er det nye gymnaset innført

På Bjørkelangen skolesenter, ca. 4 mil utenfor Lillestrøm, er det nye gymnaset innført som prøveordning. 1-årig yrkesskole, 2-årig kombinert grunnkurs og 3-årig gymnas er under samme tak. Bygda er liten, så mange av elevene kommer fra nærliggende kommuner og har lang reisetid. Fra og med dette skoleåret har de innført 5-dagers uke, de begynner kl. 8.50 og slutter 16.30. Det var avstemming om dette på skolen. De som kom direkte fra grunnskolen, stemte nesten alle for 5-dagers uke, mens blant de viderekommende elevene var det stort flertall for den gamle ordningen.

VALGFRIHET(?) I LINJER OG FAG

De tre utdanningsveiene er igjen delt opp i forskjellige linjer. På papiret kan en for eksempel velge mellom 7 forskjellige linjer på kombi-

nert grunnkurs, men det opprettes bare klasser på de linjene som får nok søkere (20–30 elever pr. klasse). I år er det bare tre linjer: elektro og sterkstrøm-, kjole og draktsøm- og handel og kontorlinja.

Det er også noen valgfrie timer innenfor de forskjellige linjene, men disse er også avhengige av at det er nok elever som søker på de forskjellige fagene. For kombinert grunnkurs er det 5 timer det første året og 4 timer det andre som er valgfrie. Det går an å gå fra 2-årig grunnkurs til 2. klasse i gymnaset, men det forutsetter at de valgfrie timene brukes til matematikk og tysk.

I gymnaset varierer antallet valgfrie timer mer etter hvilket skoleår det gjelder.

Hvis Stortinget vedtar 30 timers uke, vil det antagelig bety at de valgfrie timene blir skåret ned.

HVA MENER ELEVENE OM SKOLEN?

– Dagen blir altfor lang, riktignok har vi av og til studietimer midt på dagen (3–5 timer pr. uke), men vi får ikke gjort alle leksene der.

– Det er verst for de som bor langt unna og er avhengig av skolebussen. Om vinteren er de ofte ikke hjemme før bortimot seks. Tenk å måtte sette seg ned med lekser da!

– Det avhenger litt av hvilke linje du går på også. Det er mest lekser i gymnaset.

– Det er litt juks med denne såkalte valgfriheten. Det skulle vært mindre klasser og flere lærere så ville vi kunne velge mer. Jeg går på grunnkurs og har tenkt meg over på gymnaset så jeg har jo ikke noe valg likevel.

– Jeg synes det hele er for usikkert, en vet jo ikke hva slags muligheter en får etter 2-årig grunnkurs.

– Men det er i hvert fall veldig fritt her. Fordi skolen er et forsøk har vi ikke noe reglement. Vi skriver meldinger sjøl og får lov til å røyke på skolen, iallfall i kantina.

– Rektor er veldig grei også. Det er noen SUF-ere her som ga ut ei politisk avis. Rektor godkjente den, men det ble bråk med kommunefolk, de folte seg visst æreskrenka.

Bjørkelangen skolesenter.

Yrkesskoleelevene på Sogn om velferdsbygget:

Vi skal vinne 3. runde også!

Elevene ved Oslo Yrkesskole/Sogn har ført en framgangsrik kamp mot forsøkene på å stanse det 3. byggetrinnet ved skolen. Dette bygget, som egentlig skulle stått ferdig i 1965, skal inneholde kantine, gymsal, forsamlingsal, lesesal og rom for møte- og fritidsvirksomhet for elever og lærere. På møtet i Oslo Skolestyre 31. januar ble behandlinga av skolesjef Sivertsens forslag om å stanse det 3. byggetrinn enstemmig utsatt – for annen gang på litt over en måned. Dette var et sviende nederlag for skolesjefen og hans partifeller i DNA, som hadde satset stort på å forsere gjennom et vedtak mot oss raskt – og før vi rakk å summe oss til å protestere.

Men elevenes, lærernes og skoleledelsens forbitrelse over skolebyråkratenes skaling og valting med deres interesser førte til en kampinnsats som det knapt har vært maken til ved noen skole i Oslo i det siste. Høydepunktet var da over 1000 elever og lærere og rektor om formiddagen dagen før skolestyremøtet kjørte til rådhuset med 15 sporveibusser for å protestere mot forslaget om å ta fra oss det 3. byggetrinnet. Samtidig hadde vi sendt henstilling til en rekke fagforeninger i byen om å

støtte oss. Resultatet var at Norsk Grafisk Forbund, Tømrernes og Snekkernes Fagforening og Blikkenslagernes og Taktekkernes Fagforening sendte oss i alt 550 kroner. Ikke minst denne støtten i fagbevegelsen fikk de såkalte «arbeider»representantene i skolestyret til å vakle.

I vår kamp har vi også fått støtte av andre grupper utdanningsøkende – NGS, NSU og LNL har støttet oss og Studenttinget i Oslo har bevilget 200 kr. Dette viser at de utdanningsøkende i praksis holder sammen mot sine motstandere og ikke lar seg utmanøvrere av splitt-og-hersk-politikk.

Saka kommer opp igjen i skolestyret den 28. mars. Da skal vi bare godta ett vedtak – og det er et ubetinget ja til det lenge lovede, men ennå ureiste 3. byggetrinnet på skolen.

Korrespondent

Yrkesskoleelever demonstrerer utenfor Rådhuset i Oslo.

bra landsmøte i NGS

ENIGHET OM KAMPSAKENE – MEN AKSJONSFORMER MÅ DISKUTERES VIDERE

Kirkenes: Vi har hatt basisgruppe i ett år nå. Gruppen har 40 medlemmer av 180 på skolen og det synes vi er bra. Hos oss gikk basisgruppa i spissen for kampen mot Statsbudsjettet i høst, og gjennom det fikk vi mange nye medlemmer. Unge Høyre på skolen vil ikke være med i basisgruppa, selv om vi ikke har markert oss som noe »rødt reir». Virker mer som om de har fått direktiver om ikke å være med sørfra.

Elverum: Hos oss har vi hatt basisgruppe i nesten 2 år, og vi har bra forhold til både skoleledelsen og elevrådet. Vi har gjort den erfaringen at hvis basisgruppa er aktiv, så presser den også elevrådet til å være aktivt. Elevrådet satte fram krav om at elevene skulle få en time hver mandag til skolepolitiske aktiviteter, og det har gått bra. Dette har gjort oss i stand til å få allmannamøtet til å fungere som elevenes høyeste organ. Omtrent 2/3 av elevene kommer på allmannamøtene. Vi har også klasseråd. Hos oss er Unge Høyre med i basisgruppa, selv om mange av dem er skeptiske.

Arendal: Skolen vår er veldig konservativ, så det var en radikal gruppe som dannet basisgruppa. Vi jobbet for å gjennomføre Operasjon Dagsverk, men det ble nedstemt på et allmannamøte. Basisgruppa ble dannet bare for å opponere mot elevrådet.

Oslo katedralskole: Det jeg er redd for er at NGS blir en organisasjon der bare de aktive er med. Vi må ha en organisasjonsform som passer for elever som ikke er aktivister, men som vil forsvare sine interesser likevel. Jeg mener at vi ikke må arbeide for individuelt medlemskap i år, men likevel ha øynene åpne for det. Først må vi bygge ut basisgruppene så store som mulig, slik at vi på lang sikt kan få en overgang til enkeltmedlemskap. Vi må prøve organisasjonsformen gjennom kamp

for vi kan gå helt over til enkeltmedlemskap.

Dette var et lite utsnitt fra en gruppediskusjon på landsmøtet til NGS i Trondheim 23–25. februar. Gruppen diskuterte hvordan NGS skulle organiseres i tida framover.

Fire store saker ble tatt opp på landsmøtet: Først elevenes økonomiske kår. Der ble det vedtatt å gjøre en landsomfattende undersøkelse som skulle munne ut i en aksjon like etter at statsbudsjettet for 1974 hadde blitt lagt fram.

Uravstemninga om Operasjon Dagsverk

hadde vist størst oppslutning om et prosjekt i Bangladesh, så det var klart for landsmøtet begynte. I tillegg ble det laget et diskusjonsopplegg for internasjonal uke. Den skal komme før operasjon dagsverk til neste år.

Det var full enighet om at loven om det nye gymnaset måtte trekkes tilbake, men her ble det dårlig diskutert hvordan vi skulle få den trukket. Dette blir viktig å diskutere framover på skolene.

Landsmøtet var preget av enighet på de fleste konkrete sakene. Unge Høyre har nå gitt opp splittelsesorganisasjonen sin, Gymnasiastenes Fellesorganisasjon, og sier de vil begynne å jobbe lojalt i NGS.

Landsmøtet foregikk i studentersamfunnets lokaler i Trondheim.

Høyrepressens maktesløshet

RAGNAR
AAMODT

Det er ennu glør igjen i ruinhaugene etter diverse Høyreaviser som er gått inn de siste måneder. Hamar og Haugesund har ikke lenger konservative aviser. Stavanger er det lenge siden hadde en. Når man så i tillegg vet at en god del av de aviser som ennu idag kommer ut daglig er svake økonomisk og lider under at det arbeides etter foreldede retningslinjer blir ikke situasjonen akkurat lys.

Midt opp i det hele skjer det ellers ting som nesten må kalle på gråten. SUF-avisen Klassekampen – ifølge opplysninger på en pressekonsferanse nylig hadde et opplag på 12 000. – kommer nu ut hver uke. Det får så være. Men for et par år siden var blant andre undertegnede involvert i arbeidet for å få ut denne avisen – EXTRA – som ukeavis. Men nei – forståelsen for at behovet for en ung-konservativ ukeavis var ikke til stede. Idag står Unge Høyre i en politisk ønskesitua-

sjon. Organisasjonen utgjør politisk sett halvparten av norsk ungdom. Den andre halvpart fordeler seg på de resterende delvis sosialisttrebende organisasjoner og grupper. Men skaffe et aktivt Unge Høyres Landforbund en skikkelig politisk ukeavis er man ikke istand til. Idag kommer den til tider ut hver 14. dag. Men det stopper opp når midlene ikke lenger rekker.

Men SUF klarer det! Eller Arbeidernes Kommunistparti som det nu heter.

Kan man annet enn fortviles over maktesløsheten og den manglende vilje i dagens Norsk Høyrepress og i høyreavisene? Nei er mitt svar.

Dette er bare et utdrag fra en lang og bekymret artikkel i Unge-Høyreavisa EXTRA. Ellers ingen kommentarer.... red.

Aktive lokallag i LNL: Hybelsituasjon i Alta, barnevaktsordning på Nesna . . .

Landslaget for norske lærerstudenter (LNL) hadde landsmøte på Gjøvik 11.-15. februar. Røde Garde har intervjuet den nyvalgte formannen Pål Wiik, medlem av SUF(m-l).

– Var det et vellykket landsmøte?

– Ja, det tror jeg det er bred enighet om. Vi hadde mange fine diskusjoner – og det ble også gjort mange bra vedtak. Noe av det jeg synes var mest oppmuntrende var at vi nå begynner å utvikle politikk for lærerskolen – ikke bare når det gjelder de store sakene som ny lov om lærerutdanning, men også politikk på den daglige virksomheten på skolen.

Vi har fått program for en front som jeg tror kan samle alle studentene. Jeg vil spesielt få trekke fram at førskolelærerstudentenes problemer denne gang ble diskutert langt grundigere enn tidligere. Vi har også fått inn i arbeidsprogrammet at vi skal ha et seminar for denne sektoren. Hittil har de ofte falt litt utenfor fordi allmennlærerstudentene er i stort flertall.

– Satser LNL på å bygge opp basisgrupper på skolene slik NGS (Norges Gymnasiastsamband) gjør?

– LNL er bygd opp på individuelt medlemskap, ingen blir automatisk medlem i LNL slik det er i NGS og NSU (Norsk Studentunion).

I overkant av 40% av lærerskolestudentene er medlemmer. Vi har aktive lokallag på omtrent alle skolene. Jeg kan nevne noen eksempler på hva de driver med av lokale saker. Opprettelse av kantine, kantinepriser og busspriser er det mange lokallag som arbeider med. I Sogndal og

Alta arbeider de spesielt med hybelsituasjonen for studentene. Sagene og Nesna (i samarbeid med Kvinnefronten på Nesna) arbeider med å få egen barnevaktsordning. Ellers er det fag- og undervisningsopplegg og arbeidssituasjonen på skolene som opptar mange av lokallagene.

– Var det bare politikk på landsmøtet?

– Det ble lagt stor vekt på det sosiale samværet. Folk ble sveisa sammen på en fin måte. At folk kjenner hverandre, har stor

Pål Wiik, ny formann i LNL.

betydning for diskusjonen. Det er liksom ikke så farlig å stå opp å si meningen sin da, det er verre når forsamlinga er ukjent. Underholdninga stod vi for sjøl, vi spilte og sang. På avslutningsfesten måtte jeg opp å synge en sang aleine siden jeg var blitt valgt til formann, men det var bare moro.

– Hvilke saker er det dere vil jobbe med i tida som kommer?

– Jeg ser det som spesielt viktig å utvikle demokratiet i LNL ved blant annet å styrke arbeidet i lokallagene. Av de sentrale oppgavene framover, står forslaget om ny lov om lærerutdanning i sentrum. Dette forslaget skal opp i Stortinget i vår. Vi tror denne loven vil få stor betydning både for lærere og elever i skolen, derfor stiller vi egne krav til den som vi håper vi får støtte fra andre på. Vi går blant annet imot at lærerutdanninga skal legges inn under distriktshøgskolene og at undervisnings-tilbudet blir redusert. Vi mener at en forsvarlig lærerutdanning betyr at kompetansen knyttes til fagets innhold, rettet mot det skoleslaget vi skal undervise i. Loven legger opp til at kompetansen skal avgjøres av antall fag og lengden på studietiden. »Den nye læreren» skal vite litt om mange ting.

– Hadde dere noen diskusjoner som direkte angikk elevene i skolen?

– Ja, vi vedtok blant annet å støtte kampen mot normerte prøver og å støtte elevenes og lærernes rett til full organisasjons- og yringsfrihet. Vi vil også arbeide for å utvikle samarbeidet med NGS.

Oslo kommune tvinger ungdomsklubb til å nedlegge!

Havna ungdomsklubb holder til i Prof. Dahls-
gt. 26 i Oslo. Ungdomsklubben er tilsluttet
organisasjonen »Vår Neste» og får økonomisk
støtte av Oslo kommune. Klubben har leid
lokalene i et par år og har pusset opp en hel del
selv.

Skolen vår, Barnevernsakademiet (BVA), som
er nærmeste nabo fikk i fjor mange flere elever
enn tidligere. Nå er det blitt for trangt på
skolen. Den må utvide og et eller annet sted er
det blitt bestemt at Prof. Dahlsgt. 26 egner seg
bra til skolelokaler.

Havna ungdomsklubb har fått utflytningsfrist
til den 31. mai uten løfte om nye lokaler.

Elevene ved BVA har protestert mot dette.
Det ble holdt et informasjonsmøte på skolen
2. mars. Representanter fra Havna ungdoms-
klubb fikk ikke være til stede, dette var en
»intern sak» sa skolens styre.

På møtet kom det fram at verken BVA, staten
eller kommunen mente de hadde noe ansvar for
at ungdomsklubben fikk et sted å være etter
31. mai. Det ble også påpekt sterkt at det var
for elevene på BVAs skyld at ungdomsklubben
måtte ut.

Lidholm fra kommunen uttrykte dessuten
sin »skuffelse» over at Havna ikke en gang hadde
søkt om nytt lokale da de fikk vite at de måtte
ut. Saken er bare den at Havna forlengst har
sendt søknad om dette, men fått søknaden
avslått!

Hva som nå skjer med Havna ungdomsklubb
er uvisst, men verken vi som går på Barneverns-
akademiet eller ungdommene i klubben gir seg
med dette.

Elev ved Barnevernsakademiet

SANNHET

Fordi sannhet
for deg ikke er det samme
som sannhet for ham
skal du ikke tro ham

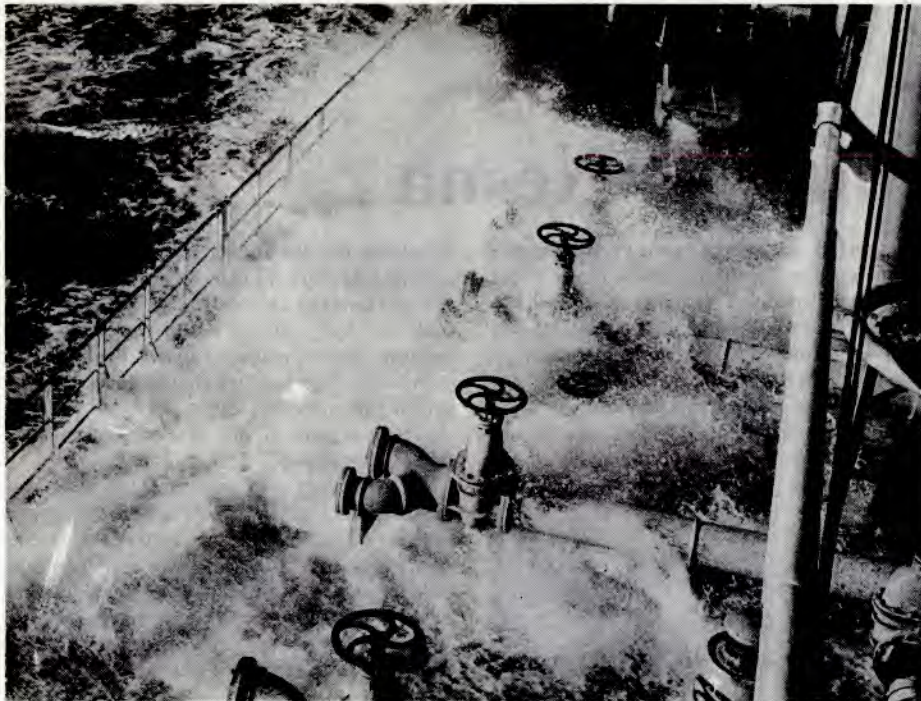
fordi det som er sant
for ham er det som
lønner seg for ham
skal du tvile

fordi det som lønner seg
for ham nesten alltid
vil være det som ikke lønner seg for deg
skal du finne din egen sannhet

fordi din sannhet
ikke bare er din
men hele det arbeidende folkets sannhet
er den farlig for ham

Derfor er sannheten
et godt våpen å smi.
Roar

Vi håper Roar ikke har noe imot at vi
bruker diktet hans. Klassekampen får så
mange dikt at de ikke fikk plass til det.

Tankbåt i friek sjø.

Livet til sjøs

Har du noen gang tenkt deg å dra til sjøs? Vet du hvordan arbeidsforholda er ute eller hvordan lønna er? Vi har fått en tidligere sjømann til å fortelle oss litt om slike saker. Han har vært til sjøs i 6–7 år og har vært ute både som vanlig mannskap og som styrmann:

MYE OVERTID

I sjøen er det vanlige vakter på to ganger fire timer i døgnet, men de aller fleste har mye overtid. Loven om overtid som gjelder i andre yrker, gjelder ikke ute. Skipsføreren har også rett til å kreve overtidsarbeid dersom det er «fare for skipets sikkerhet» – og det er ganske mye som de klarer å presse inn i det begrepet viser det seg.

SKATTELETTELSER

Rederne skryter av at hyrene (lønna) er høye, men gjennomsnittlig er de lavere enn i tilsvarende jobber i land. Likevel er det nok riktig at vi har mer igjen enn arbeidere i land, vi har nemlig mindre skatt. Når overtidsbetalinga blir lagt til, har vi klart høyere lønn enn andre.

RASJONALISERING KAN VÆRE BRA...

Spesielt i 60-åra ble det gjennomført en hard

rasjonalisering ombord i norske båter. En del av dette var tekniske forbedringer og helt riktig rasjonalisering. For eksempel kom det mekaniske luker, arbeidet med å legge lukene på lasterommet var for både farlig og tungt.

... OG DÅRLIG

Men denne tekniske utviklinga brukte rederne til å skjære langt hardere ned på arbeidsstokken enn det som ble spart inn på forbedringene. Antallet skip og størrelsen på dem har økt, men likevel er det langt færre folk ombord.

For å utnytte mannskapet til siste trevl ble det et svakere skille mellom dekk- og maskinmannskap. Dekk-folka må ofte ned å jobbe i maskinen og omvendt.

Det ble ikke tid til å ta seg skikkelig av vedlikeholdet av båten i sjøen. Det måtte i stedet gjøres under land. For at det ikke skulle gå ut over fritida vår i land, lovte rederne at det

skulle komme egne landgjenger å ta seg av vedlikeholdet. De landgjengene har nå i hvert fall ikke jeg sett noe til!

STADIG FLERE UTLENDINGER

Apropos spanjoler. Det er mye utenlandsk mannskap nå. De siste åra har de økt i antall i forhold til nordmenn. Årsaken er klar: Utleendingene får mye lavere lønn. For eksempel er det ca. 3000 kinesere på de norske båtene som går på Østen, så vidt jeg vet. (De er selvfølgelig ikke fra Folkerepublikken Kina.) De får ca. en tredjedel til en fjerdedel av norske hyrer, men likevel er de villige til å jobbe for det fordi det er bedre enn det de ville fått i land.

VEKK MED «LOGGING» OG SVARTELISTE!

Det er et par saker ombord som de fleste sjøfolk er temmelig forbanna på: «logging» og svarteliste. Slike ting forekommer ikke noen steder i land.

«Logging» vil si at en kan bli idømt disiplinærbøt. Uenighet med skippers, kranjel, fyll eller at en kommer for seint fra landlov – spesielt hvis en forsinker båtens avgang – kan føre til at en blir dømt til å betale bot. Alle slike saker blir arkivert og forfølger deg til en eventuell ny jobb i et annet rederi.

Kommer du på svarteliste, betyr det at du ikke får jobb i noe norsk rederi i det hele tatt.

IKKE BARE SVART

Dette høres visst nok så ille ut, men det er absolutt positive sider ved sjømannslivet også. Du får sjanse til å legge deg opp litt penger mens du er ute, og du får tid til å lese en del, for eksempel ta brevkurs og slikt. Det er jo ikke så mye å gjøre i fritida.

VELFERDEN

er et populært tiltak. Det er staten og ikke rederne som betaler den. Velferdssekretærene i de store havnebyene arrangerer turer, underholdningskvelder, ordner med innlosjering i land hvis det trengs, og ikke minst viktig synes jeg: De arrangerer idrettsstevner. Båten jeg var på vant fotball i Neptuniaden en gang (Olympiade for sjøfolk).

Noen båter er det mye idrett på, men det er lite på andre. Det er mye opp til folka ombord. De større båtene har ofte svømmebasseng og trim-rom ombord.

Det er som regel anledning til å se film ombord også. En må betale ca. 20 kr. måneden i filmavgift.

ORGANISER DEG I SJØMANNSFORBUNDET

Jeg tror det er viktig at folk organiserer seg i Sjømannsforbundet med en gang de kommer ombord. Forbundet er svakt, men foreningene ombord kan ofte få gjort litt hvis de vil, bedre arbeidsforholda eller velferden ombord for eksempel. I alle fall sitter en tryggere i jobben hvis en er organisert.

En ting som det er viktig å være klar over dersom en utdanner seg for et sjøyrke er at utdannelsen ofte vil være bortkasta dersom en siden vil gå i land. Jeg er jo utdannet styrmann, men da jeg fikk familie og ville gå i land, ble jeg stående på lik linje med ufaglært arbeidskraft i land.

Flaggflukt

«Fordi Norge er blitt et høykostland er det et beklagelig faktum at visse skipstyper ikke lenger kan drives regningsvarende under norsk flagg. I slike tilfeller oppstår valget mellom å selge skipene til utenlandske konkurrenter eller å drive den i norsk eie, men under utenlandsk flagg.»

Sitatet er hentet fra administrerende direktør Darre Hirsch i Norsk Rederforbund.

Dette «faktum» er nok mer beklagelig for sjøfolka enn for rederne. For å kunne tjene mer, tar rederne arbeidsplassene fra norske

sjøfolk og gir dem til lavtlønte utlendinger i stedet.

Ca. 19,3 % av verdensflåten seiler under bekvemmelighetsflagg (Norge ligger på 4. plass med 8,6 %). Det betyr at så stor del av flåten er registrert i land med liten eller ingen avgift og skatt på skipsfart, mens den eies av utenlandske eiere. Liberia er et av de landene som har den største delen av denne flåten.

Flaggflukt betyr altså at norske arbeidsplasser går tapt og at kapital blir trukket ut av landet, mens rederne tjener både på lønningene og skatten.

FØRSTEREISGUTT:

Prøv en båt som går på Norge først

Forleden dag traff vi en kamerat som nettopp har kommet tilbake fra første turen i utenriksfart. Han er 20 år og marxist-leninist. Tidligere har han jobba på kystruta i Nord-Norge.

- Har du tenkt deg ut igjen?
- Nei, disse månedene var nok for meg. Jeg skal fortsette på yrkesskolen til høsten, har et år der fra før. Jeg dro ut for å få spart meg litt penger. Vi har dårlig råd hjemme så jeg må hjelpe til.
- Tjener en så bra til sjøs?
- Den vanlige lønna er ikke stor, men det blir mye overtid. Det er vanlig med 4–5 timer overtid pr. dag – spesielt på dekk.
- Jeg har alltid hørt at sjøfolk bruker mye penger når de er i land?
- Jo da, det stemmer nok det, i hvert fall gjør mange det. Når du har vært i sjøen både en og to måneder med svært liten avveksling og en rasjon på maksimalt to pils om dagen (det er nemlig ikke fyll ombord slik ryktene sier), så er det vel ikke så rart at en prøver å få mest mulig ut av den korte tida en er i land. Selv om vi er under land i to–tre dager så kan det godt være at du ikke får mer enn en kveld i land. Vakter og vedlikeholdsarbeid tar resten av tida. Er du riktig uheldig, kan du risikere at du ikke kommer i land i det hele tatt på den turen.

Idrett ombord

- Hvordan likte du deg ombord?
- I begynnelsen syntes jeg det var fint, men det tar på å være i sjøen et par måneder i strekk. Det blir mye gnisninger. Personlige problemer, nervetrukk og slikt, slår sterkere ut jo lengre en kommer fra land. Du går og trækker blant de samme folkene bestandig vet du. Men likevel var det bra kameratskap blant

mannskapet. Av og til satt vi og spilte og sang om kveldene. Jeg hadde gitar med meg, og det var ganske populært.

- Hva slags båt var du på?
- Jeg var på en tankbåt i 100 000 tonners klassen. Vi gikk i løsfart, for det meste fra Den persiske Golf til et eller annet sted i Europa. Vi hadde forresten en tur til Japan også.

– Rederforbundet reklamerer med at du får se så mye av verden hvis du drar til sjøs. Stemmer det?

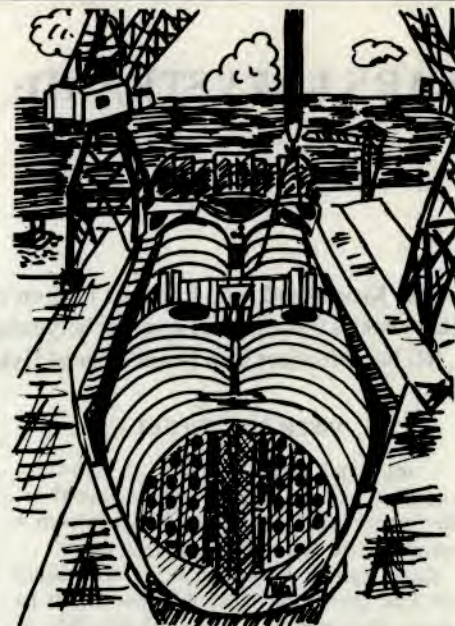
– Det er klart at du får sett litt, men ikke så mye som en ofte innbiller seg på forhånd. I Gulfen er det bare ørken – gutta regner det ikke som landligge en gang. I havnebyene i Europa blir det mest havnekarverne du ser. Blir jo ikke så mye tid og overskudd vet du.

– Hvordan er det å drive politisk arbeid ute?

– Det er både lett og vanskelig. På den ene sida er folk veldig sugne på nyheter fra land og ivrige etter å diskutere. Forholda ombord er fryktelig udemokratiske. Skipper'n bestemmer alt. Systemet ombord er nesten militært, så det er

mange oppgaver der. Men på den andre sida blir det lagt hindringer i veien for politisk virksomhet – hvis den går i progressiv retning da – både fra rederi og offiserer.

Så vidt jeg vet får alle norske skip tilsendt Handels- og Sjøfartstien og som regel også Aftenposten og Morgenbladet. Vil du ha tak i andre aviser, må du

Visste du at tanken ble bygd før båten?

abonnere sjøl. Jeg har hørt om tilfelle hvor folk som bestilte bøker og blader fra Oktober, aldri mottok sakene enda de var sendt fra Oslo.

– Hvordan var det under EEC-kampen?

– Vi ble jo pumpa med ja-propaganda. Jeg traff sjøfolk fra andre båter som ikke visste at det hadde vært folkeavstemning en gang. Det gjaldt forresten hyreoppgjøret (lønnsoppgjøret) også. Det store flertallet av de folkene jeg traff var imot avtalesforslaget, likevel ble avstemningsresultatet Ja. Det kom som et sjokk på de fleste. Vi var sikre på at det ble Nei.

– Fagforeningsarbeidet ombord?

– Organisasjonsprosenten var stor, men Norsk Sjømannsforbund er et svært svakt forbund. Det behøver sjølsagt ikke å bety at ikke foreninga ombord kan jobbe bra, men vi trenger jo litt kontakt med land og andre båter. Jeg var med i klubbstyret ombord, men jeg hadde aldri vært borte i fagforeningsarbeid før så det tok litt tid før jeg kom inn i det. Vi hadde ikke så mange direkte foreningsmøter heller, det falt liksom unaturlig når alle er sammen bestandig likevel. Før 8-vakta om kvelden var vi som regel samla i messa de fleste, da tok vi opp de problemene vi hadde og saker vi ville diskutere der.

– Vil du anbefale andre å dra til sjøs?

– Jeg vil ikke si at folk ikke må dra ut dersom de har lyst. Men jeg vil i hvert fall si at de burde sette seg inn i hva arbeidet består i og hva det vil si å være i sjøen et par måneder av gangen. Jeg har kanskje litt skeivt syn på det, for tankbåter er ikke akkurat den beste båttypen du kan være på. Jeg vil anbefale folk å jobbe i innenriksfart eller på en båt som går noenlunde regelmessig på Norge. I utenriksfart får du gratis hjemreise etter 9 måneder, da kan det jo bli temmelig dyrt hvis du vil dra hjem før.

LARS KLEVSTRAND: *Jeg synes visene bør handle om folks hverdag*

Lars Klevstrand kom i høst ut med en ny LP som heter »Til dere». Det han formidler gjennom platen viser en politisk interesse. Han klarer å formidle noe som har betydning for dagens situasjon enten det er gjennom gamle eller nye viser.

RG har intervjuet ham i hans hjem på Rykkinn utenfor Oslo.

VISER FOR FOLKET

– Jeg synes det er viktig at kunstnere engasjerer seg i saker som folk er opptatt av. Det nytter ikke å sitte på kammerset uten å gjøre noe med de tingene en synes er gærne.

Kravet mitt til visene er at de må ha gyldighet for folk flest. Det finnes ikke noe sensur på visene. Plateprodusenten satser på navn, ikke på innholdet i tekstene. Men jeg må jo tenke på at jeg har spillingen som jobb og at jeg lever av det. Desto viktigere er det at folk liker visene mine.

Jeg prøver å meddele ting som folk kan identifisere seg med. Viser som handler om folks hverdag. Disse visene når ut til folk og de forstår dem.

Ta f.eks. Alf Prøysen. Han skriver om arbeidermiljøet hvor han selv kommer fra. Visene hans er skikkelig folkelig kultur. Jeg synes det er fint at visene hans er blitt så populære, men det er synd at de ble det først etter at han døde.

»KAMPSANGER»

– Det er klart at det er veldig viktig med kampsanger som f.eks. »Internasjonalen». Men jeg tror det først og fremst bør være for folk som allerede har tatt et politisk standpunkt og at de best egner seg i spesielle situasjoner. En del av dem synes jeg er dårlige. De er for floskelaktige og for lettvinnt formulert.

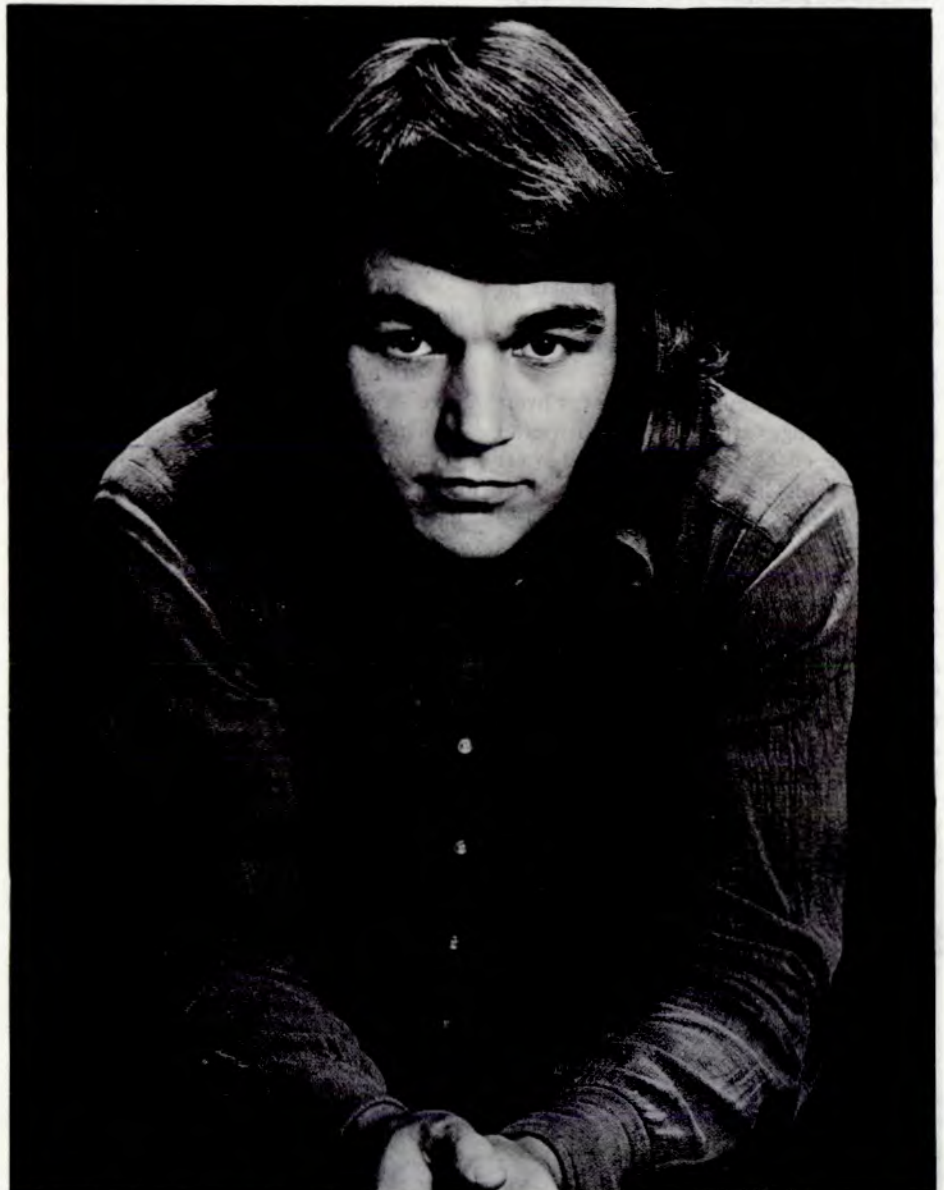
Det er mange som mener at viser med politisk tekst ikke bør være »sentimentale». Det er jeg ikke helt enig i. Ta f.eks. »Dei Grøne Enkers melodi» på den siste LP'en. Den tror jeg har en veldig gjennomslagskraft nettopp på grunn av en riktig sentimentalitet. Jeg tror ikke folk kan la være å engasjere seg når de hører den.

POP

– Når det gjelder pop i Norge synes jeg det har skjedd en gledelig utvikling. Jeg har ordentlig respekt for f.eks. »Hole in the wall» og »Prudence». Det er musikk som er jobbet alvorlig med og som er litt original. Håper det kommer mer av den sorten. Men ellers når det gjelder pop syns jeg det er mye dårlig musikk, kjedelig og lite originalt.

NORSKTOPPEN

– I forhold til svensktoppen syns jeg den norske er o.k. Folk har stort sett avvist musikk som jeg personlig syns er dårlig. Det er jo folkemusikk som topper listen nå (Fanitullen), og så er det jo flere visesangere med. Det syns jeg er fint. Håper den positive utviklingen der fortsetter.

MANGEL PÅ KULTURTILBUD FOR UNGDOMMEN

– Ofte når jeg er på turneer og ellers også blir jeg utsatt for ren persondyrking. Folk kommer fordi de vil se en kjendis. Dette med persondyrking tror jeg kommer mye av mangel på et meningsfylt kulturtilbud. Spesielt ungdommen blir påvirket av mye uheldig kultur. De blir påvirket av en rekke kapitalsterke interesser både gjennom ukeblad, radio og TV.

Allikevel syns jeg at ungdommen er mye mer bevisst enn før. Jeg tror de liker å høre ting mer direkte. F.eks. visa om forurensing tror jeg spesielt fenger dem. Teksten er enklere, mer rett fram.

PLANER FRAMOVER

Først skal jeg på turne med Alf Cranner til Vestlandet. Deretter blir det et TV-program med Birgitte Grimstad. Det skal arrangeres en nordisk musikkuke på Musikk-konservatoriet hvor jeg går, og den skal jeg være med på. Så har jeg planer om å lage eget TV-program i mai.

DET NYE PARTIET

– Til slutt vil jeg bare si at jeg syns danningen av AKP(m-l) er meget bra, og gratulere dere med det! Jeg håper også at en samling på venstresiden både 1. mai og under stortingsvalget kan bli virkelighet.

ØYSTEIN BJØRBÆK:

Styret i Norges Friidrettsforbund har sagt ja takk til en innbydelse til «The South-African Games» i begynnelsen av april. Flere av deltakerne som ble innbudt har trukket seg, men i hvert fall en idrettsutøver fra Norge sier han kommer til å dra.

Røde Garde har snakket med Øystein Bjørbæk. Han har deltatt i fire juniorldskamper i friidrett. Han er også nybakt norgesmester i vektløfting i tungvekt for juniorer.

— Hva synes du om at styret i friidrettsforbundet har akseptert innbydelsen fra Sør-Afrika?

solidaritet med våre farga idrettsvenner

— Eg synes det er typisk for den leiinga som sit i dag. Den kjem stort sett fra overklassen og har eit svært reaksjonært syn. Dei få skikkelege folka som sit der kan ikkje stille opp mot Gulliksen & co. Ein bør også vere klar over at dette ikkje er noko spesielt for friidrettsforbundet. Staubo (skipsreder og norsk representant i den internasjonale olympiske komiteen) røysta for at Rhodesia skulle få delta i OL. Svømmeforbundet sendte for kort tid sida Roar Løken til Rhodesia på stupstevne.

— Hvorfor mener du at idrettsfolk bør boikotte Sør-Afrika?

— Eg meiner at vi bør stille oss solidarisk med våre farga idrettsvenner. Dei vert undertrykt innafør idrettsrørsla i Sør-Afrika. Dei får ikkje delta på idrettsstemne saman med kvite, uten i internasjonale stemne, men då er dei rekna som utlendingar!

— Er det mange som støtter deg i dette synet?

— Nesten alle idrettsfolk eg har snakka med er samde i at vi bør boikotte. Eg trur ikkje eg tek hardt i om eg seier at langt flesteparten stør dette synet. I alle fall gjeld dette blant friidrettsutøvarane. To av dei tre som har blitt spurt om å reise,

Kristen Fløgstad og Per Halle, har nektet. Det svenske friidrettsforbundet har gått imot deltaking. Den internasjonale olympiske komiteen nektar apartheidregimene (Sør-Afrika og Rhodesia) å delta i OL. SN (Sameinte Nasjonar) oppfordra til boikott av Sør-Afrika.

— Hva kan idrettsfolk gjøre for å stoppe den politikkens ledelsen nå fører?

— Det er alt gjort ein god del. Til dømes har Allmannamøtet på Norges Idrettshøgskole vedteke ein resolusjon mot deltaking. Det vert også arbeidd med ei underskriftskampanje. Eg trur det er veldig viktig at vi idrettsfolk no også tek opp dei politiske sidene ved idretten. Altfor mange vedtak vert gjort utan at dei aktive har eit ord med i laget. Det er mange døme på at idrettsleiinga ikkje ivaretar dei aktive sine interesser. Eg håpar difor at mange vil delta i den diskusjonen vi har starta i Brytning, diskusjonsblad om idrett, der eg er redaktør.

Adressa er:
BRYTNING
c/o Kåre Kristoffersen
Platousgt. 17, Oslo 1

IDRETTSHØGSKOLEN:

BOIKOTT SØR-AFRIKA!

Studentene ved Norges Idrettshøgskole samlet til Allmannamøte fredag 16.2.-73 tar sterk avstand fra det idrettslige samkvem enkelte særforbund har hatt og har planer om å ha med apartheid-regimene i Sør-Afrika og Rhodesia. En slik form for idrettslig kontakt vil være med på å undergrave den boikottpolitikk flere av verdens nasjoner og FN har vedtatt å føre overfor disse stater. Et idrettslig samband vil gjøre situasjonen verre for de undertrykte folkegrupper i de nevnte land, og direkte skade idrettens stilling i vårt samfunn.

Studentene ved NIH oppfordrer derfor alle idrettsfolk, idrettsklubber, særforbund og NIF (Norges Idrettsforbund) til å avholde seg fra enhver form for idrettslig samband med land der det drives en rasediskriminerende politikk innen idrettsorganisasjonene.

Svein Kårhus
Gunnar Breivik
Åke Fiskerstrand

Resolusjonen vedtatt mot en stemme.

14 kinesiske turnere til Norge

Det blir Norges Gymnastikk- og Turnforbund som får gleden av å stå som vertskap for 14 kinesiske turnere, 7 damer og 7 herrer, under oppvisninger i Bergen 26. mars og i Njårdhallen i Oslo 27. mars. Den kinesiske troppen starter sin nordiske turne i Danmark. Så kommer Bergen og Oslo og ferden avsluttes i Sverige og Finland.

Det er blitt hevdet av folk som har vært i Kina og sett på idrettslivet der, at turn rager meget høyt vurdert etter internasjonal målestokk. Noen mener at kinesisk turn endog er på høyde med japansk — og da vet alle hva man har i vente.

Turntroppens turne danner innledningen på et come back for Kina i det internasjonale turnforbund. Man er i ferd med å myke opp forholdet i alle idrettsgrener, til utlandet. Riktignok ble f. eks. Arsenal's planlagte tur til fotballkamper i Kina til våren, avlyst, siden Kina ikke er medlem av FIFA. Men det varer nok ikke lenge før de offisielle ting er ordnet.

Fra Dagbladets sportssider.

I skyggen av Danmarks ja til EF:

AGF med vest-tysk brennevin på draktene

HELT UTELUKKET I NORGE

Den vesttyske storkapital trenger seg inn på danske fotballbaner. AGFs 1. div. spillere skal i kommende sesong være levende reklamer for Jägermeister, ikke ukjent tysk brennevin.

Århusklubben har underskrevet en feit kontrakt med københavnsfirmaet Hans Just som står for importen av det vesttyske brennevin. Jägermeister har de siste år pumpet inn atskillige hundretusener av kroner i reklame på europeiske fotballbaner. Nå skal altså den vesttyske bitter bankes inn i bevisstheten til danske fotballtilskuere.

— Vi kan ikke helt utelukke at det er det danske ja til EF som indirekte har gitt oss kontrakten, sier AGFs lagleder.

Fra Dagbladets sportssider.

SUF(m-l), ti år i framgang:

1963

SUF blir stiftet som SFs ungdomsorganisasjon. Allerede da var det medlemmer av SUF som støttet Kina, revolusjonen og frigjøringsbevegelsenes kamp. Men de var få.

1964

SUF var fortsatt en ganske liten organisasjon. SUF var ikke revolusjonært.

1965

USA angriper Tonkin-bukta i Nord-Vietnam. Mange SUF-medlemmer demonstrerte til støtte for FNL og Vietnams folk. Noen folk i SUF(ledelsen) var imot å støtte frigjøringsbevegelser fordi «det var å støtte krig». (De var pasifister.)

1966

Diskusjonene, kampen, mellom de revolusjonære og pasifistene ble stadig hardere. De revolusjonære, de som mente at revolusjon var nødvendig for å skape sosialisme i Norge, ble flere. Stadig flere begynte å kalle seg ml-ere (marxist-leninister). Den andre fløyen i SUF mente at sosialismen kunne en få ved å vedta det i Stortinget. De ble stadig færre.

1967

Kunnskaper om kulturrevolusjonen i Kina spredde seg i Norge. Den rettet seg mot tendenser til pampevesen i Kina. Den hadde stor betydning for utviklinga i SUF. Landsmøtet i 1967 vedtok å støtte kulturrevolusjonen og SUF var da den første organisasjonen i Norge som støttet palestinerne kamp i Midt-Østen. Landsmøtet valgte for første gang et sentral-

styre hvor flertallet var marxist-leninister. Dette landsmøtet gjorde SUF landskjent. Det var mye hets mot SUF i avisene. Men vedtakene på landsmøtet førte også til at organisasjonen fikk virkelig mange nye medlemmer, ungdommer som ville slutte seg til den eneste revolusjonære bevegelsen i Norge. Det året kjempet SUF igjennom «Støtt FNL» og «Bekjemp USA-imperialismen» i Vietnam-arbeidet. SUF var mot EEC.

1968

«Manglerud-opprøret»: Elevene på Manglerud ungdomsskole i Oslo, anført av SUF, heiste FNL-flagget i skolens flaggstang, og okkuperte aulaen en god stund. Den første Rød Front-demonstrasjonen ble holdt 1. mai dette året. SUF gir ut en løpeseddel om lønnsoppgjøret. SUFs landsmøtet vedtar at medlemmene skal studere marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning for å ta standpunkt til denne teorien et år etter. Det ble også vedtatt å tillempe den demokratiske sentralismen (en kommunistisk organisasjonsform) og en revolusjonær plattform.

1969

SF blir splittet. Partiet vil ikke ha SUF som sin ungdomsorganisasjon. SF oppretter SFU isteden. SUF vedtar å bygge på marxismen-leninismen-Mao Tsetungs tenkning, og å skifte navn til SUF(m-l) for å vise dette. Avisa «Klassekampen» blir utgitt. Arbeiderne streiker mot moms. Rød Front vinner i Studentersamfunnet i Oslo for første gang.

1970

Store studentaksjoner for høyere lån. Arbeiderne streiker på Sporveien, Sauda og Norgas. SUF begynner å drive EEC-arbeid. Delegasjon fra SUF treffer Mao.

1971

MLG var blitt starta tidligere (ml-gruppene), og var nå blitt så sterke at de kunne ta over mye av SUF-arbeidet. På landsmøtet i 1971 ble det vedtatt at SUF(m-l) skulle omdanne seg til å bli en organisasjon som virkelig tok opp ungdommens interesser. SUF leder noen husokkupasjoner, og vellykka kamp mot normerte prøver. Husleiestreik blant studentene.

1972

I EEC-kampen prøvde SUF(m-l) å mobilisere ungdommen, og greide det i stor grad. SUF(m-l) var en aktiv og sterk kraft i enhetsfronten mot EEC. Mye diskusjoner i SUF(m-l) om hvordan organisasjonen skal kjempe for ungdommens interesser. Mindre strenge opptakskrav for å bli medlem. Lettere tempo for medlemmene. For 6. året på rad ble det dette året holdt Rød Front-sommerleirer rundt om i landet, i år er det seks forskjellige leirer.

1973

Det nye partiet er stifta, Arbeidernes Kommunistparti (marxist-leninistene). Det betyr at SUF får hjelp til å konsentrere seg om ungdomsproblemene. Om kort tid skal SUF(m-l) ha landsmøte for å bestemme hva som er de viktigste sakene i tida framover. Det er nok å henge fingrene i, som ungdommens dårlige fritidstilbud, normerte prøver, ungdommens lave lønninger i arbeidslivet osv., osv. Blir du med?

GRATULERER med Partiet!

— Hei, vi kommer for å høre litt om det nye partiet.

— Skal dere *intervjue* meg? Det skal bli spennende, jeg har aldri blitt intervjuet før.

— Hvorfor er partiet stiftet, var ikke MLG (ML-Gruppene) bra nok?

— MLGs viktigste oppgave var å bygge partiet. Før det kunne stiftes måtte 3 mål være nådd:

- Organisatorisk og politisk enhet i ml-bevegelsen,
- større del av medlemmene måtte være industriarbeidere
- grundig diskusjon i hele bevegelsen på et program for partiet.

MLG var aldri noe virkelig alternativ for arbeidsfolk. Det hadde for eksempel ikke noe skikkelig program for faglig arbeid. Det var heller ikke tvunget til å ta stilling til alle spørsmål slik et parti er. Det nye partiprogrammet er mer omfattende, detaljert og grundig enn MLGs program.

— Fra VGs til SFs og NKPs kommentarer på partidannelsen står det at partiet består av en gjeng studenter. Hvordan henger dette sammen med det andre punktet du stilte opp?

— For noen år siden var det riktig at en stor del av medlemmene i MLG var studenter, men det er ikke riktig i dag. Industriarbeidere utgjør en stadig større

del av medlemsmassen. Dette kom klart fram på kongressen hvor det var et stort innslag av arbeidsfolk. I sentralkomiteen er over halvparten fagorganiserte arbeidere.

Tor Mostue,
styremedlem i Murernes
Union.

— **AKP(m-l) legger stor vekt på enhet på venstresida?**

— Vi ønsker et utstrakt samarbeid med partier, grupperinger og enkeltpersoner på venstresida. Ser vi på partiprogrammene og gransker vi praksis, vil vi se at det er mye i den konkrete norske virkeligheten vi er enige om — i hvert fall i grove trekk.

I den langsiktige politikken, spørsmålet om veien til revolusjonen, selve revolusjonen og sosialismen, er det imidlertid svært mye uenighet, men det bør ikke være til hinder for samarbeid på saker vi er enige om. I praksis samarbeider vi jo allerede en rekke steder, for eksempel i fagforeningene.

Vi må i alle partiene på venstresida slutte å tenke på hva som tjener partiet og i stedet tenke på hva som tjener folket.

— **Gustavsen sier han ikke vil samarbeide med AKP(m-l) fordi ml-erne bekjemper SF?**

— Vi bekjemper SFs *ideologi* (og NKPs) og deler av praksisen deres som vi mener er feilaktig og skadelig. Disse partienes «vei til sosialismen» mener vi er umulig og derfor er det vår plikt å bekjempe den.

— **Dere har gjort det klart at dere ønsker å stille i Stortingsvalget til høsten. Hva er årsaken til at dere ikke lenger går inn for boikott?**

— Grunnen til at vi oppfordret til boikott sist, var at vi ikke var sterke nok til å stille. Det ga oss to muligheter: enten å oppfordre til boikott eller å oppfordre til å stemme på SF eller NKP. Disse partiene var helt utenfor vår innflytelse og brukte blant annet valgkampen til å hetse mot oss. Vi valgte derfor å oppfordre til boikott.

Vi er ikke prinsipielt imot deltakelse i parlamentariske valg. Vi ønsker å bruke de mulighetene vi har til å få ut politikken vår — også den talestolen Stortinget er. Men vi vil understreke at vi ikke tror det går an å gjennomføre sosialismen via Stortinget. EEC-kampen viste imidlertid at det går an å gjøre noe på Stortinget dersom presset fra folket er stort nok. Denne muligheten ønsker vi å utnytte.

— — —
Det var vanskelig å fortelle kort om politikken vår, men jeg håper dere har fått et lite innblikk.

FRIHETEN

Nr. 8 19.—24. februar 1973

Redaksjonelt:

DET var en merkverdig partidannelsel som fant sted siste helg. Under et «landsmøte» som ingen kjente til, bestående av folk som man ikke vet hvem er, valgte man en ledelse som ikke tør tre fram for folket. Lederens identitet skal holdes skjult for at de ikke skal bli forfulgt!

Kransenedlegging på Nordre Gravlund

1. mars er det 30 år siden henrettelsen av våre ledende kamerater. I den anledning blir det holdt en minnehøytidelighet med blomstervedlegging ved minnesmerket kl. 17.00.

Her må det ha skjedd en kortslutning et sted.

UTVIKLINGA I DANMARK HAR VIST:

det var rett å si Nei

Melk har gått opp fra 1,67 danske kroner til 2,05 kr. Andre melkeprodukter har økt med 20–25 %. «Lov om fremmedarbeidere» ble opphevet allerede 2 uker etter at folkeavstemninga i Danmark hadde vist flertall for EEC-medlemskap.

Dette er bare noen av de virkningene det danske folket har merket etter at Danmark kom med i EEC fra 1. januar i år. Alle subsidier til landbruket er fjernet, slike «konkurranseforvridende» tiltak er forbudt i EEC. Prisene har gått kraftig opp, og Danmark har ikke tjent på langt nær så mye på eksporten sin som Ja-folkene i Danmark spådde og lokket med før folkeavstemninga der nede.

I tillegg til prisstigninga kommer at en rekke lover skal forandres, og at den danske staten må bruke 6 milliarder kroner på ombygging av veiene. De må tåle større akseltrykk nå som de europeiske langtransportsselskapenes trailere skal rulle fritt på dansk jord.

En svær motstandsbevegelse har reist seg i Danmark. Foruten de to anti-EEC-organisasjonene Folkebevægelsen og Arbejderkomiteen har en gruppe husmodre tatt initiativ til en landsomfattende protestaksjon. På mindre enn 14 dager ble det samlet inn over 250 000

underskrifter i hele Danmark. Selv om disse kvinnene ikke hadde noen organisasjons-erfaring, klarte de å samle en demonstrasjon med over 10 000 deltakere i København som protesterte mot dyrtida.

De satte også i gang en melkestreik som har fått 15–20 % oppslutning på landsbasis. Enkelte steder gikk melkesalget ned med 70 % i den tida streiken pågikk.

Kvinnene som tok initiativet til aksjonene har nå dannet en organisasjon, «Folkets forbruker-komite». De setter dyrtidsframstøtene i sammenheng med EEC-medlemskapet og har satt fram disse parolene: «Væk med moms på mad» og «Full prisstopp under kontroll».

Danske EEC-motstandere har fortalt oss at de i nærmeste framtid ventet følgende forverrings-tiltak:

Ca. i mars vil statstilskudd til sukker falle bort. Alle varer som inneholder sukker vil stige i pris.

Det vil bli innført moms på boliger – det vil bli langt dyrere å bo.

Samtidig vil offentlig kontroll av boligmarkedet oppheves, «bolighaier» kan operere friere.

Den danske fagbevegelsen forbereder nå 1 times politisk generalstreik mot prisstigningen. Det danske folket er så avgjort forberedt på å slåss seg ut av EEC-imperialismens grep.

Rød fest

Fredag 2.mars arrangerte SUF(m-l) i Oslo åpen fest. Vi tok at par bilder under dansen til rocke-bandet og av Rødt Kor. Ellers var det viser, diktopplesning, apeller, teater og allsang.

STEIN BUAN TIL ALLE REVOLUSJONÆRE :

DISKUTER!

37 SFUere har nettopp meldt seg ut av SFs Ungdom. I slutten av februar sendte de en stensilavis til alle SFU-laga hvor de forklarte hvorfor de forlot organisasjonen. Røde Garde har hatt en samtale med en av de utgatte medlemmene, Stein Buan, som var sentralstyremedlem og distriktskontakt for Oppland.

RG: Er det en fraksjon som nå melder seg ut av SFs Ungdom?

— Nei, det er ikke snakk om noen fraksjon. Jeg vil heller kalle det en løst sammensatt gruppe av SFU'ere som i en tid har vært misfornøyd med organisasjonen. Vi har faktisk ikke visst om hverandre mer enn noen uker.

RG: Kan du si litt om de motsetningene som har vært i SFU?

— Helt fra SFs Ungdom ble stifta i 1969 har det vært harde motsetninger i organisasjonen. Jeg vil trekke fram to ting jeg synes har vært spesielt viktige: spørsmålet om enhet til venstre og spørsmålet om demokratiet i organisasjonen.

Ledelsen har alltid overdrevet hensynet til SFUs ansikt utad, de har sett det som en stor oppgave å *avgrense* seg fra alle de kunne forveksles med, i særlig grad ml'erne. Dette viste seg blant annet under EEC-kampen, da SFU ofte hetset mot Arbeiderkomiteen. Flere mente at denne hetsen bare splittet kampen, og det var mange som meldte seg ut av SFU.

ANTI-IMPERIALISTISK ARBEID

I fjor høst ble motsetningene tilspisset. Men fortsatt stod spørsmålet om samarbeid mellom venstrekreftene i sentrum. Uenigheten gikk blant annet på hvor vi skulle prioritere det anti-imperialistiske arbeidet vårt. Et flertall på landsmøtet mente at kampen i Guinea-Bissau og Mozambique var like viktige som kampene i Indokina. De ville sidestille arbeid i Solidaritetskomiteen for Vietnam med Fellestrådet for det sørlige Afrika. Vi mente at sjøl om folket mange steder i verden kjemper for nasjonalt sjølstyre, så er kampene i Vietnam nå de viktigste, fordi folket her er kommet lengst og fordi USAs stilling her er mest truet. Bombingen i julen og Thieus brudd på fredsavtalen viser dette tydelig.

Men vårt syn vant ikke fram, blant annet fordi SFU har formannen i Fellestrådet.

SOVJET-KINA

RG: Var det noen ideologiske motsetninger mellom dere og flertallet i sentralstyret i SFs Ungdom?

— Jeg kan bare svare for meg sjøl: Jeg gikk inn for at SFU skulle avvise Sovjets sosialimperialisme, ledelsen ville ikke og henviste til at det

Stein Buan: » I SFs Ungdom skyves medlemsdemokratiet til side for å få brukt alle krefter i utadvendt arbeid. Det svekker medlemmenes kontroll med og innflytelse på ledelsen i organisasjonen.»

måtte utredes først. Det har de imidlertid sagt i alle år, men det har aldri kommet noen utredning eller diskusjon. Samtidig gikk jeg inn for at vi skulle studere og lære av oppbygginga av sosialismen i Kina og Albania, noe som bare ble avvist med at jeg ønsket å følge slavisk etter utenlandske forbilder. Men man kan vel lære av gode eksempler uten å følge dem slavisk!

SENSUR

RG: Har dere prøvd å få i gang diskusjon i SFU om det dere er uenige i?

Ja, vi prøvde å skrive i det interne diskusjonsbladet. Men første gangen ble en setning om at vi burde støtte Rød Front i studentsamfunnet strøket fra artikkelen, neste gang «utsatte» de en hel artikkel på ubestemt tid.

Vi fant da ut at vi måtte gi ut eget diskusjonsblad hvis vi skulle få fram vår mening og få andre med i diskusjonen.

RG: Hvordan ble det mottatt?

— Mange medlemmer av SFU skreiv og sa at de var enige med oss i det meste. Noen mente at vi burde melde oss ut, andre oppfordra oss til å fortsette som medlemmer og fortsatt jobbe for å forbedre SFU.

BRUDDET

RG: Hadde dere allerede bestemt å melde dere ut?

— Nei, vi hadde snakket om det, men håpet fremdeles at det gikk an å diskutere seg fram til enighet. Det var sentralstyrets reaksjon som fikk oss til å bestemme oss. Sentralstyret sendte

ut to skriv med kritikk og hets uten å forsøke å skape noen diskusjon.

Da tok jeg initiativet til et møte hvor vi lagde en utmeldingserklæring som blant annet slo fast at SFUs hovedfeil er parti-egoisme og mangel på skikkelig indre demokrati. Det stod også at vi som melder oss ut vil ta kontakt med marxist-leninistene som er den gruppering vi ser det som mest naturlig å gå over til nå etter bruddet med SFU.

Foreløpig har vi fått 37 underskrifter, og vi regner med en del til, når flere kamerater får tenkt seg om.

GUSTAVSEN ØNSKER BARE SF

RG: Hvorfor valgte dere å gå over til SUF(m-l)?

— Etter den erfaring vi nå har med SFs Ungdom, tror vi at ml-bevegelsen har mye større muligheter til å lede arbeiderklassen fram til målet: en stat der folket har makten. Du kan jo bare lese Klassekampen og Orientering for å se forskjellen. Nå etter dannelsen av AKP(m-l) ser vi jo at selv om ml'erne er glad i partiet sitt, setter de folks interesser høyere enn det å framheve partiet. De ønsker enhet på venstresida, mens Gustavsen ønsker bare SF, «det eneste sosialistiske alternativ i norsk politikk» ifølge SF-annonsene.

Dessuten er det mer demokrati i SUF(m-l). Grunnleggende ting tas opp, som f.eks. om organisasjonen skal være kommunistisk eller ikke. Etter hva jeg skjønner av ml'erne hjemme på Lunner, er det ganske harde, men kameratslige debatter i de mange diskusjonsbladene og rundt om i lagene.

RG: Betyr utmeldinga at det for alltid er slutt med samarbeid mellom dere og SFs Ungdom?

— Det er klart at tonen har nok vært litt for skarp mange ganger i diskusjonene med sentralstyret. Det kan vel ta litt tid før gemyttene legger seg igjen. Men det er *enhet* som er betingelsen for framgang på venstresida, og i de viktigste dagsaktuelle sakene er det jo enighet, så vi har gjort det helt klart at vi vil gå inn for samarbeid med SFs Ungdom på disse områdene. Det skal ikke stå på oss iallfall.

diskuter!

INNHALD: ENHET EN GANG: DISKUTER! - 2.2 • UTMELDINGSERKLÆRING - 2.3 • RETTE ORD - HØRER VIKTELINGET S. 6 • KOMMENTARER TIL SENTRALSTYRETS NOTAT OM "DISKUTER" - 2.7 • 9 • TILBAKEBLIKK PÅ SÅN HISTORIE - 2.12 • SAMKRITIKK - 2.15 • ER DU I TVIL? - 2.16 • STØTTEERKLÆRINGEN - 2.18

Diskusjonsbladet som ble gitt ut av bl.a. Stein Buan.

Røde Garde

Avisa til SUF(ml)

c/o Klassekampens distribusjon,
Boks 6179 ETTERSTAD, Oslo 6.
Postgiro 20 60 68.

adresse:

Splittelsen i arbeiderpartiet i 1923

1923 var det året det valet røde flagg på toppen av Folkets Hus. Det var året Arbeiderbladet snakket om Klassejustis, klassepoliti og proletariatets diktatur. Da snakket arbeiderpartifolk om at klassekampen gikk inn i borgerkrigens fase. Revolusjonen hadde en konkret betydning.

Kapitalismen var inne i en krise, både ute i Europa og her hjemme. Det var overproduksjon og med den fulgte arbeidsledigheten. Arbeidsfolk måtte betale. 50 av de 200 privatbankene her i landet ble holdt oppe ved hjelp av skatteytneres penger. Fram til 1923 hadde staten bevilget nærmere 500 millioner.

Den borgerlige pressa hyldet Mussolini og ropte på en sterk mann. Aftenposten skreiv: »Kamp med alle midler mot ethvert angrep på individets frihet, samfundets sikkerhet og statens autoritet!»

I Oslo var det 20 000 i 1. mai-toget. Parolene var:

Bolignøden dreper folk.

Vi lever i fabrikkene året rundt, derfor kjemper vi for sommerferie.

Staten støtter bankspekulasjonen med skatteytneres penger.

Ingen toll på mat og klær.

Frem for kommunismen.

I Berlin gikk 600 000 i toget 1. mai!

REVOLUSJONEN I RUSSLAND INSPIRERTE TIL KAMP

Den russiske revolusjonen i 1917 ga arbeidsfolk troen på at det nyttet å kjempe. Overalt blusset de folkelige kampene opp og det var store massestreiker i hele Europa. Sommeren 1920 besatte de italienske arbeiderne fabrikkene i Nord-Italia. Det ble opprettet rådsrepublikker i Bayern og i Ungarn.

I 1918–20 var revolusjonsbegeistringen og troen på den nære seier levende i Det norske Arbeiderparti. De russiske bolsjevikenes vei stod for det store flertall av den organiserte arbeiderklasse i Norge som den vei de måtte følge. Ledelsen i DNA og LO måtte bøye seg for det kraftige presset fra arbeiderklassen som ønsket en samling med den europeiske arbeiderklasse. Partiet sluttet seg i 1919 til den 3. Internasjonale som hadde hovedsete i Moskva.

REAKSJONENS SVAR

I Norge var det i 1920–23 en rekke streiker som ga seier til borgerskapet fordi arbeiderklassen ble forrådt av forhandlingsvillige ledere i DNA og LO. De mislykte streikene skjerpet motsigelsene innafor den organiserte arbeiderbevegelsen og presset fram behovet for en annen form for ledelse som ikke ga etter for press fra reaksjonen.

JERNSTREIKEN I 1923–24

Formannen i NAF sa at krisa i næringslivet måtte få en løsning, enten ved forhandlinger

ved at arbeiderne frivillig godtok en senkning av lønna, eller om nødvendig ville de gå til lock-out. NAF ville presse fram en konflikt.

Jernstreiken ble ledet av en streikekomite der kommunistene var i flertall. Det var allerede fra første stund motsetninger mellom fagforeningsledelsen og streikekomiteen. Formannen i Jern og Metall forsøkte forgjeves å forhindre streiken. Han klarte det ikke i Oslo, men han rakk å hindre at streiken bredde seg utenbys.

Arbeidsretten dømte streiken ulovlig. NAF nektet å forhandle før arbeiderne hadde gått tilbake til arbeidet. Dette var noe LO-ledelsen syntes var rett og rimelig. Sammen med

BRUDDET I DNA

Det var arbeiderbevegelsens forhold til den Kommunistiske Internasjonale som skapte det organisatoriske bruddet i DNA. Martin Tranmæl, formannen i DNA, hadde alt fra 1920 arbeidet for brudd. Sammen med ledende folk i DNA og LO motarbeidet og svertet han Internasjonalen og den russiske revolusjonen. Internasjonalen forstod betydningen av å ha et kommunistisk parti i ledelsen for å bygge ut enhetsfronten mot fascismen og reaksjonen. Parolen om enhetsfront mellom arbeidere og bønder ble undergravd av Tranmæl. Han snakket om »den reaksjonære bondestanden».

UNGDOMSFORBUNDET, EN DRIVKRAFT I KAMPEN MOT DNA-LEDELSEN

Kampen innad i partiet var stor, de som seinere dannet NKP stod på den ene sida, mennene rundt Tranmæl på den andre. Ungdomsforbundet ble en viktig drivkraft i den ideologiske striden. I avisa si »Klassekampen» skrev de en voldsom kritikk mot Tranmæls og de andre ledernes svik overfor den norske og europeiske arbeiderklasse. Tranmæl gikk til angrep på ungdomsforbundet og krevde lojali-

Tegningen er fra Klassekampen
1920, organ for sosialdemokratisk
ungdomsforbund.
Den viser vaklinga til LO-
formannen Lian i spørsmålet
om den Kommunistiske
Internasjonale.

riksmeklingsmannen forsøkte de å stoppe streiken gjennom et utall av »lure» løsningsforsøk.

Kampen tilspisset seg. NAF gikk til lock-out. LO ble tvunget til sympatistreik. Til slutt var det 75 000 i streik.

Statens klassekarakter kom tydelig fram. Sosialdepartementet opptrådte som vervingsbyrå for streikebrytere. Militæret fikk utlevert våpen. Politiet ble satt inn for å »beskytte» streikebrytere.

Men streikekomiteens kamplinje førte fram. Da jernarbeiderne gikk tilbake til jobben etter 7 måneder i streik, fikk de en betydelig lønnsøkning.

tet. Dette nektet de å underkaste seg Lokallagene støttet ungdomsforbundet og kom med skarpe reaksjoner mot Tranmæls angrep.

På landsmøtet i november 1923 kom det endelige bruddet. Med 163 mot 103 stemmer sluttet landsmøtet opp om en uttalelse som medførte utmeldelse av Internasjonalen. De 103 marsjerte ut. Dagen etterpå ble Norges Kommunistiske parti dannet. Det var ingen liten gruppe. De hadde flertall i byer som f.eks. Bergen, Trondheim, Porsgrunn, Skien, Hamar. De fikk støtte fra fylkeslagene i Hordaland og Hedmark, halve stortingsgruppe og omtrent hele ungdomsforbundet som ble kjernen i det nye kommunistiske partiet.